

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 13. januára 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Energetika – Smernica 94/22/ES – Podmienky udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov – Povolenie na vyhľadávanie uhľovodíkov v konkrétnej geografickej oblasti na dobu určitú – Príslušné oblasti – Udeľenie viacerých povolení tomu istému subjektu – Smernica 2011/92/EÚ – Článok 4 ods. 2 a 3 – Posudzovanie vplyvov na životné prostredie“

Vo veci C-110/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) z 23. januára 2020 a doručený Súdnemu dvoru 27. februára 2020, ktorý súvisí s konaním:

Regione Puglia

proti

Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dei Beni e delle Attività culturali e del Turismo,

Ministero dello Sviluppo economico,

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

Commissione tecnica di verifica dell’impatto ambientale,

za účasti:

Global Petroleum Ltd,

SÚDNY DVOR (druhá komora):

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu druhej komory, sudcovia I. Ziemele, T. von Danwitz, P. G. Xuereb a A. Kumin,

generálny advokát: G. Hogan,

tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: taliančina.

so zreteľom na písomnú časť konania a

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Regione Puglia, v zastúpení: F. Amato a A. Bucci, avvocati,
- Global Petroleum Ltd, v zastúpení: E. Turco, avvocato,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Aiello, avvocato dello Stato,
- cyperská vláda, v zastúpení: D. Kalli a N. Ioannou, splnomocnené zástupkyne,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Gattinara, M. Noll-Ehlers a B. De Meester, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. júna 2021,

vyhlásil tento rozsudok

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice 94/22/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 1994 o podmienkach udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov (Ú. v. ES L 164, 1994, s. 3; Mim. vyd. 06/002, s. 262).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Regione Puglia (Región Apúlia, Taliansko), na jednej strane, a Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (Ministerstvo životného prostredia, ochrany územia a mora, Taliansko) (ďalej len „ministerstvo životného prostredia“), Ministero dei Beni e delle Attività culturali e del Turismo (Ministerstvo kultúrneho dedičstva, kultúrnych činností a cestovného ruchu, Taliansko), Ministero dello Sviluppo economico (Ministerstvo hospodárskeho rozvoja, Taliansko), Presidenza del Consiglio dei Ministri (Predsedníctvo Rady ministrov, Taliansko), ako aj Commissione tecnica di verifica dell’impatto ambientale (Technický výbor na overenie vplyvu na životné prostredie, Taliansko), na strane druhej, vo veci žiadostí, ktoré podala Global Petroleum Ltd s cieľom získať povolenie na uskutočnenie prieskumu v príľahlých oblastiach nachádzajúcich sa pri pobreží Apúlie.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 94/22

- 3 Štvrté, šieste, siedme a deviate odôvodnenie smernice 94/22 uvádzajú:

„keďže členské štáty majú zvrchovanosť a zvrchované práva na zásoby uhľovodíkov, ktoré sa nachádzajú na ich území;

...

keďže sa musia urobiť opatrenia na zabezpečenie nediskriminačného prístupu k činnostiam týkajúcich sa vyhľadávania, prieskumu a ťažby uhľovodíkov a ich vykonávanie za podmienok, ktoré stimulujú intenzívnejšiu hospodársku súťaž v tejto oblasti a tým podporujú zdokonalenie vo vyhľadávaní, prieskume a ťažbe zásob v členských štátoch a spevňujú integráciu vnútorného energetického trhu;

keďže na tento účel je potrebné vytvoriť spoločné predpisy, aby sa zabezpečilo, že do konania v rámci udeľovania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov budú môcť vstúpiť všetky subjekty, ktoré majú potrebnú spôsobilosť; keďže povolenia sa musia udeľovať na základe objektívnych uverejnených kritérií; keďže podmienky udeľovania povolení musia takisto vopred poznať všetky subjekty, ktoré sa na konaní zúčastňujú;

...

keďže rozsah oblastí, na ktoré sa vzťahuje určité povolenie a doba jeho trvania sa musia obmedziť, aby výhradné právo na určitú oblasť, kde môžu oveľa účinnejšie vykonávať vyhľadávanie, prieskum a zavádzať ťažbu viaceré subjekty, nebolo vyhradené jedinému subjektu“.

- 4 Článok 1 smernice 94/22 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

3. ‚povolenie‘ znamená zákon, iný právny predpis, alebo ustanovenie zmluvy alebo doklad vydaný na ich základe, ktorým príslušné orgány určitého členského štátu oprávňujú určitý subjekt na vykonávanie výhradného práva na vyhľadávanie, prieskum alebo ťažbu uhľovodíkov v určitej zemepisnej oblasti vo vlastnom mene a na vlastné riziko. Povolenie sa môže udeliť na každú činnosť osobitne alebo súčasne na viacero činností;

...“

- 5 Podľa článku 2 tejto smernice:

„1. Členské štáty si ponechávajú právo určiť na svojom území oblasti, v ktorých možno vykonávať vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov.

2. Vždy, keď sa v určitej oblasti umožní vykonávanie činností uvedených v odseku 1, členské štáty zabezpečia, aby medzi subjektmi nedochádzalo k diskriminácii v prístupe k týmto činnostiam a pri ich vykonávaní.

...“

6 Článok 3 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečili, že povolenia sa budú udeľovať po konaní, v rámci ktorého môžu záujemcovia predložiť svoje žiadosti v súlade buď s odsekom 2 alebo odsekom 3.

2. Toto konanie sa začne:

- a) buď z podnetu príslušných orgánov prostredníctvom oznámenia o výzve na predkladanie žiadostí, ktoré sa v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev uverejní aspoň 90 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie žiadostí;
- b) alebo prostredníctvom oznámenia o výzve na predkladanie žiadostí, ktoré sa v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev uverejní po tom, čo žiadosť predloží určitý subjekt bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 1 Ostatní záujemcovia majú na predloženie žiadosti k dispozícii lehotu aspoň 90 dní odo dňa uverejnenia.

V oznámení sa uvedie typ povolenia, zemepisná oblasť alebo oblasti alebo ich časti, na ktoré sa predložila alebo môže predložiť žiadosť a plánovaný termín alebo lehota na udelenie povolenia.

...

4. Členský štát sa môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať ustanovenia odseku 1, pokiaľ geologické alebo ťažobné faktory oprávňujú k tomu, aby sa povolenie na určitú oblasť udelilo držiteľovi povolenia na príslušnú oblasť. Dotknutý členský štát zabezpečí, aby držiteľ povolenia na príslušnej oblasti mohli v takom prípade predložiť žiadosť a aby sa im na to poskytol dostatok času.

...“

7 Článok 4 tej istej smernice znie:

„Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že:

- a) pokiaľ zemepisné oblasti nie sú vymedzené na základe geometrického členenia územia, rozsah každej oblasti sa určí tak, aby nebola väčšia, ako je to z technického a ekonomického hľadiska odôvodnene optimálne na vykonávanie činností. V prípade, že ide o povolenia udelené po konaní ustanovenom v článku 3 ods. 2, na tento účel sa stanovujú objektívne kritériá a subjektom sa poskytnú ešte pred predložením žiadostí;
- b) platnosť povolenia nie je dlhšia ako čas potrebný na vykonanie činností, na ktoré sa udeľuje. Príslušné orgány však môžu platnosť povolenia predĺžiť, ak nepostačuje na dokončenie dotknutej činnosti a ak sa činnosť vykonávala v súlade s povolením;

c) výhradné práva patria subjektom v zemepisnej oblasti, na ktorú získali povolenie, len po dobu nevyhnutnú na riadne vykonanie povolených činností.“

Smernica 2011/92/EÚ

8 Článok 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1; ďalej len „smernica EIA“) uvádza:

„1. Pokiaľ článok 2 ods. 4 neustanovuje inak, projekty uvedené v prílohe I podliehajú posúdeniu v súlade s článkami 5 až 10.

2. Pokiaľ článok 2 ods. 4 neustanovuje inak, členské štáty určia, či projekty uvedené v prílohe II budú podliehať posúdeniu v súlade s článkami 5 až 10. Členské štáty to určia na základe:

a) skúmania každého jednotlivého prípadu

alebo

b) prahov alebo kritérií stanovených členskými štátmi.

...

3. Ak sa vykonáva skúmanie každého jednotlivého prípadu, alebo ak sú stanovené prahy alebo kritériá na účely odseku 2, vezmú sa do úvahy príslušné výberové kritéria uvedené v prílohe III.

...“

Talianske právo

9 Článok 6 legge n. 9, Norme per l'attuazione del nuovo Piano energetico nazionale: aspetti istituzionali, centrali idroelettriche ed elettrodotti, idrocarburi e geotermia, autoproduzione e disposizioni fiscali (zákon č. 9, Normy na vykonanie nového národného energetického plánu: inštitucionálne aspekty, vodné elektrárne a elektrické vedenia, uhľovodíky a geotermálna energia, vlastná výroba a daňové predpisy) z 9. januára 1991, v znení uplatňujúcom sa na spor vo veci samej (riadna príloha GURI č. 13 zo 16. januára 1991, ďalej len „zákon č. 9/1991“) stanovuje:

„1. Povolenie na prieskum sa vydáva dekrétom ministra priemyslu, obchodu a remeselnej výroby po prejednaní v technickom výbore pre uhľovodíky a geotermálnu energiu... a po dohode, pokiaľ ide o ich príslušné oblasti pôsobnosti, s ministrom životného prostredia a ministrom námorného obchodu, pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa činnosti, ktorá sa má vykonávať na mori, vo výsostných vodách a kontinentálnom šelfe.

2. Oblasť, pre ktorú sa vydáva povolenie na prieskum, musí umožňovať účelné vedenie prieskumného programu a v každom prípade jej rozloha nesmie presiahnuť 750 km²; oblasť, na ktorú sa povolenie vzťahuje, môže zahŕňať príslušné oblasti pevniny a mora.

3. Ak minister priemyslu, obchodu a remeselnej výroby usúdi, že oblasť, pre ktorú sa žiada o povolenie, nie je dostatočne veľká alebo nemá primeranú štruktúru vzhľadom na ciele

optimálneho prieskumu, je oprávnený nevydať povolenie na prieskum, pokiaľ nie je možné začleniť danú oblasť do príľahlých oblastí.

4. Povolenie sa vydáva na šesť rokov.

5. Držiteľ povolenia má nárok na predĺženie doby jeho platnosti dvakrát po sebe, zakaždým o tri roky, ak si splnil povinnosti vyplývajúce z tohto povolenia.

6. Držiteľovi povolenia možno priznať ďalšie predĺženie, ak po uplynutí poslednej doby platnosti povolenia ešte stále prebiehajú vrtné práce alebo skúšobná ťažba z dôvodov, ktoré nemožno pripísať jeho nečinnosti, nedbanlivosti alebo nepripravenosti. Predĺženie sa povolí na čas nevyhnutný na dokončenie prác a v každom prípade najviac na jeden rok. Spolu s dekrétom o predĺžení sa schváli podrobný technický a finančný program nového obdobia prác.“

- 10 Dekrét riaditeľstva ministerstva pre hospodársky rozvoj z 15. júla 2015, ktorým sa zavádzajú postupy uplatňovania dekrétu ministerstva z 25. marca 2015, podrobnosti výkonu činnosti s cieľom prieskumu, ťažby a získavania kvapalných a plyných uhľovodíkov, ako aj príslušné kontroly v zmysle článku 19 ods. 6 toho istého dekrétu ministerstva (GURI č. 204 z 3. septembra 2015), upravuje postup uverejňovania žiadostí o vydanie povolení na prieskum, ako aj postup výberu subjektov. Článok 9 ods. 4 tohto dekrétu riaditeľstva najmä stanovuje, že do 90 dní odo dňa, keď ministerstvo oznámilo odôvodnené vyhodnotenie výzvy na predkladanie žiadostí každému z predkladateľov takýchto žiadostí, alebo v prípade, že bola podaná iba jedna žiadosť, do 90 dní odo dňa uplynutia lehoty na podávanie žiadostí, predloží predkladateľ žiadosti príslušnému orgánu žiadosť o posúdenie vplyvu na životné prostredie.
- 11 Článok 14 ods. 1 uvedeného dekrétu stanovuje, že tomu istému subjektu možno udeliť viacero povolení na prieskum alebo jednotných koncesií vo fáze prieskumu, priamo alebo prostredníctvom subjektov, ktoré ho ovládajú, ktoré ovláda alebo ktoré sú súčasťou tej istej skupiny spoločností ako tento subjekt, pod podmienkou, že celková rozloha dotknutej oblasti nepresahuje 10 000 km².

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 12 Dňa 27. augusta 2013 Global Petroleum, austrálska spoločnosť vykonávajúca činnosť v odvetví *offshore* uhľovodíkov, podala na ministerstvo pre hospodársky rozvoj štyri žiadosti o vydanie štyroch povolení na vykonávanie prieskumu v príľahlých oblastiach nachádzajúcich sa pri pobreží Apúlie s rozlohou necelých 750 km².
- 13 Dňa 30. mája 2014 Global Petroleum, ktorá bola povinná získať rozhodnutia konštatujúce zlučiteľnosť projektov seizmických štúdií, ktoré zamýšľala realizovať technikou nazývanou „air gun“ v dotknutých oblastiach, so životným prostredím, predložila na ministerstvo životného prostredia štyri žiadosti o posúdenie vplyvov týchto projektov na životné prostredie.
- 14 Štyrmi dekrétmi (ďalej spoločne len „napadnuté dekréty“) ministerstvo životného prostredia a ministerstvo kultúrneho dedičstva, kultúrnych činností a cestovného ruchu vyhlásili príslušné projekty za zlučiteľné so životným prostredím.

- 15 Región Apúlia podal proti každému z napadnutých dekrétov žalobu na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd Lazio, Taliansko), ktorou sa domáhal ich zrušenia, pričom tvrdil, že tieto dekréty sú v rozpore s článkom 6 ods. 2 zákona č. 9/1991, ktorý stanovuje, že oblasť, na ktorú sa vzťahuje povolenie na prieskum, nemôže presiahnuť 750 km². Domnieva sa, že táto horná hranica rozlohy sa nevzťahuje na každé z povolení posudzované samostatne, ale na subjekt, v dôsledku čoho by sa tomuto subjektu nemalo udeliť viacero povolení, ktoré spoločne pokrývajú plochu s celkovou rozlohou väčšou ako je táto horná hranica.
- 16 Tento súd štyrmi rozsudkami z 26. novembra 2018 a 14. januára 2019 zamietol žaloby podané regiónom Apúlia. Usúdil, že Global Petroleum mohla získať viacero povolení na prieskum, vrátane prieskumu v priľahlých oblastiach, pokiaľ sa každá zo žiadostí o povolenie sa týka oblasti s rozlohou menšou než 750 km² a každé z povolení je vydané po uskutočnení samostatného konania.
- 17 Región Apúlia podal proti týmto rozsudkom odvolanie na Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko), pričom sa v podstate opieral o tú istú argumentáciu, akú uviedol v prvostupňovom konaní.
- 18 Tento súd sa najmä pýta na výklad článku 3 ods. 2 a článku 4 smernice 94/22 v rozsahu, v akom táto smernica nesmeruje len k podpore obvyčajnej hospodárskej súťaže „o trh“, spočívajúcej vo výbere subjektov prostredníctvom mechanizmov konkurencie, ale hospodárskej súťaže „na trhu“, založenej na účasti väčšieho počtu konkurenčných subjektov. Podľa neho sa má tento článok 4 vykladať tak, že ukladá členským štátom povinnosť stanoviť jediný optimálny rozmer v priestore a čase na účely vydávania povolení uvedených v tomto článku tak, aby sa predišlo tomu, že tieto povolenia sa budú vydávať malému počtu subjektov, či dokonca jedinému subjektu.
- 19 Podľa vnútroštátneho súdu je zrušenie obmedzenia celkovej maximálnej rozlohy 1 000 000 hektárov pre povolenia, ktoré možno vydať jednému subjektu, v zmysle zákona č. 9/1991 v rozpore s cieľom podpory hospodárskej súťaže, ktorý sleduje smernica 94/22. Domnieva sa, že na toto posúdenie nemá vplyv skutočnosť, že dekréty riaditeľstva z 22. marca 2011 a 15. júla 2015 ponechali hornú hranicu 10 000 km² na jeden subjekt.
- 20 Za týchto podmienok Consiglio di Stato (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa smernica [94/22] vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá na jednej strane uvádza, že na účely vydania povolenia na prieskum uhľovodíkov je optimálna oblasť s konkrétnou rozlohou, ktorá sa sprístupňuje na určité časové obdobie – v tejto veci ide o oblasť s rozlohou 750 km² štvorcových na šesť rokov –, a na druhej strane umožňuje prekročiť uvedené limity vydaním viacerých povolení na prieskum v priľahlých oblastiach tomu istému subjektu, pod podmienkou, že ich vydanie je výsledkom samostatných správnych konaní?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

- 21 Talianska vláda vo svojich písomných pripomienkach namieta neprípustnosť položenej otázky.

- 22 Po prvé tvrdí, že spor predložený vnútroštátnemu súdu sa týka zákonnosti aktov, ktoré sa vzťahujú na posudzovanie vplyvov projektov dotknutých vo veci samej na životné prostredie, ktoré je založená na uplatnení pravidiel v oblasti životného prostredia, zatiaľ čo položená otázka sa týka výkladu smernice 94/22. Po druhé sa táto vláda domnieva, že región Apúlia nemá skutočný a konkrétny právny záujem na konaní, keďže žiadosti o vydanie povolení, o ktoré ide vo veci samej, sa týkajú prilehlých oblastí pobrežia, ktoré sú súčasťou výsostných vôd a teda patria do výlučnej právomoci štátu. Po tretie talianska vláda tvrdí, že tieto povolenia ešte neboli vydané, keďže konania o ich vydaní boli rovnako ako v prípade akéhokoľvek iného povolenia na prieskum prerušené, až pokiaľ nebude najskôr schválený nástroj všeobecného plánovania ťažobných činností na štátnom území.
- 23 Treba pripomenúť, že v súlade ustálenou judikatúrou, v rámci spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ, prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti prípadu posúdil tak nevyhnutnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na účely prijatia svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto v prípade, že sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 15. júla 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, bod 54 a citovaná judikatúra).
- 24 Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 15. júla 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, bod 55 a citovaná judikatúra).
- 25 V prejednávanej veci okolnosť, že návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice 94/22, hoci spor vo veci samej sa týka žalôb podaných proti napadnutým dekrétom, ktoré boli prijaté na základe vnútroštátnej právnej úpravy preberajúcej článok 4 ods. 2 smernice EIA, nemôže mať za následok neprípustnosť tejto otázky.
- 26 Vnútroštátny súd totiž spresnil, že tieto dekréty boli vydané v rámci konania týkajúceho sa žiadostí o povolenie na prieskum uhľovodíkov, upraveného vnútroštátnymi ustanoveniami preberajúcimi smernicu 94/22. Konkrétne, podľa talianskeho práva je posudzovanie vplyvov na životné prostredie, realizované v konaní na základe vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou sa preberá smernica EIA PVŽP, neoddeliteľnou súčasťou konania na vydanie takýchto povolení. Tieto dve konania sa teda nevylučujú, ale naopak sa navzájom dopĺňajú.
- 27 Vnútroštátny súd tiež uviedol, že vyriešenie sporu, ktorý prejednáva, závisí od odpovede Súdneho dvora na položenú otázku. Tento súd zdôrazňuje, že ak by Súdny dvor odpovedal na položenú otázku tak, že smernica 94/22 bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, projekty, ktoré sú predmetom žiadostí o povolenia na prieskum určené na pokrytie plochy s celkovou rozlohou presahujúcou 750 km², by nemohli byť povolené a napadnuté dekréty prijaté v rámci postupu posudzovania ich vplyvov na životné prostredie by sa museli zrušiť.
- 28 Pokiaľ ide o tvrdenie uvedené talianskou vládou, podľa ktorého vzhľadom na to, že prieskumné a ťažobné činnosti vo výsostných vodách patria do výlučnej právomoci Talianskej republiky, región Apúlia nepreukázal právny záujem na spochybnení zákonnosti napadnutých dekrétov,

treba uviesť, že táto okolnosť sa týka otázky právneho záujmu na konaní pred talianskymi súdmi, ktoré je irelevantné na účely posúdenia prípustnosti položenej otázky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2009, Acoset, C-196/08, EU:C:2009:628, body 33 a 34).

- 29 Rovnako musí vnútroštátny súd posúdiť prípadné dôsledky údajného prerušenia všetkých prebiehajúcich konaní, vedúcich k vydaniu nových povolení na prieskum, na konanie vo veci samej. Okrem toho treba konštatovať, že ako uviedol generálny advokát v bode 27 svojich návrhov, vzhľadom na to, že toto konanie stále prebieha, táto prejudiciálna otázka nie je hypotetická.
- 30 Táto otázka je preto prípustná.

O veci samej

- 31 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 94/22 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje hornú hranicu rozlohy oblasti, na ktorú sa vzťahuje povolenie na prieskum uhľovodíkov, ale nezakazuje udeliť tomu istému subjektu viacero povolení pre príľahlé oblasti, ktoré spoločne pokrývajú plochu presahujúcu túto hranicu.
- 32 Tento súd sa predovšetkým pýta, či členským štátom prislúcha, aby z časového a priestorového hľadiska optimálne vymedzili oblasti, ktoré sú predmetom povolení na prieskum, a to s cieľom zabrániť koncentrácii týchto povolení v rukách malého počtu subjektov, či dokonca len jediného subjektu.
- 33 Región Apúlia v tejto súvislosti zdôrazňuje, že tá istá spoločnosť, a to Global Petroleum, podala takmer súčasne štyri žiadosti o povolenia na prieskum týkajúce sa príľahlých oblastí. Tento región tvrdí, že možnosť, aby ten istý subjekt podal takéto žiadosti, umožňuje rozdelenie povolenia, ktoré v skutočnosti zodpovedá jednému a tomu istému prieskumnému projektu. Takáto situácia by podľa neho viedla k obchádzaniu právnej úpravy Únie, ako aj k škodlivým dôsledkom nielen z hľadiska hospodárskej súťaže, ale aj z hľadiska životného prostredia z dôvodu použitých prieskumných techník.
- 34 Treba pripomenúť, že cieľom smernice 94/22, ako uvádza jej siedme odôvodnenie, je najmä zaviesť spoločné pravidlá, ktoré zabezpečia, aby postupy udeľovania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov boli otvorené pre všetky subjekty s potrebnou kapacitou a aby udeľovanie povolení bolo založené na objektívnych a uverejnených kritériách. Ako uviedol generálny advokát v bodoch 51 a 52 svojich návrhov, pravidlá uvedené v smernici 94/22 patria do odvetvia práva verejného obstarávania.
- 35 Pokiaľ ide v prvom rade o rozlohu zemepisných oblastí, na ktoré sa vzťahujú povolenia na prieskum uhľovodíkov udelené na základe smernice 94/22, z jej štvrtého odôvodnenia vyplýva, že „členské štáty majú zvrchovanosť a zvrchované práva na zásoby uhľovodíkov, ktoré sa nachádzajú na ich území“. Podľa článku 2 ods. 1 tejto smernice „členské štáty si ponechávajú právo určiť na svojom území oblasti, v ktorých možno vykonávať vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov“.
- 36 V tomto rámci článok 4 písm. a) uvedenej smernice vyžaduje, ako uviedol generálny advokát v bode 43 svojich návrhov, určenie oblasti tak, „aby nebola väčšia, ako je to z technického a ekonomického hľadiska odôvodnene optimálne na vykonávanie činností“, ak vymedzenie geografických oblastí nevyplýva z predchádzajúceho geometrického rozdelenia územia.

- 37 Článok 4 písm. c) smernice 94/22 navyše stanovuje, že výhradné práva patria subjektom v zemepisnej oblasti, na ktorú získali povolenie, len po dobu nevyhnutnú na riadne vykonanie povolených činností. Konkrétne, ako sa uvádza v deviatom odôvodnení tejto smernice, rozsah oblastí, na ktoré sa vzťahuje určité povolenie, a doba jeho trvania sa musia obmedziť, aby výhradné právo na určitú oblasť, kde môžu oveľa účinnejšie vykonávať vyhľadávanie, prieskum a zavádzať ťažbu viaceré subjekty, nebolo vyhradené jedinému subjektu.
- 38 Z uvedeného vyplýva, že smernica 94/22 nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vymedzuje zemepisnú oblasť a dobu, na ktorú možno udeliť povolenie, tieto vymedzenia však musia byť schopné zaručiť čo najlepší výkon činností tak z technického, ako aj hospodárskeho hľadiska.
- 39 Pokiaľ ide po druhé o počet povolení, o ktoré môže požiadať alebo ktoré môže získať jeden subjekt, treba pripomenúť, že v súlade s článkom 1 smernice 94/22 každé povolenie udeľuje výhradné právo na vyhľadávanie, prieskum alebo ťažbu uhľovodíkov v geografickej oblasti na obmedzenú dobu.
- 40 Okrem toho zo šiesteho odôvodnenia smernice 94/22 vyplýva, že členské štáty musia zabezpečiť nediskriminačný prístup k činnostiam vyhľadávania, prieskumu a ťažby uhľovodíkov, aby sa podporila väčšia konkurencia v tomto odvetví a aby sa tým podporovali čo najlepšie metódy výkonu týchto činností a aby sa posilnila integrácia vnútorného trhu s energiou.
- 41 Takisto článok 2 ods. 2 tejto smernice ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby medzi subjektmi nedochádzalo k diskriminácii v prístupe k týmto činnostiam a pri ich vykonávaní (rozsudok zo 7. novembra 2019, Eni a Shell Italia E & P, C-364/18 a C-365/18, EU:C:2019:938, bod 23 a citovaná judikatúra).
- 42 Z článku 3 ods. 1 smernice 94/22 vyplýva, že členským štátom prislúcha prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa povolenia vydávali na základe transparentných postupov umožňujúcich všetkým záujemcom podať žiadosť s cieľom získať prístup k uvedeným činnostiam a k ich výkonu za rovnakých podmienok.
- 43 Pokiaľ ide o príľahlé oblasti, na základe výnimky z tejto zásady článok 3 ods. 4 tejto smernice oslobodzuje členské štáty od povinnosti využiť uvedené postupy, „pokiaľ geologické alebo ťažobné faktory oprávňujú k tomu, aby sa povolenie na určitú oblasť udelilo držiteľovi povolenia na príľahlú oblasť“. Ako uviedol generálny advokát v bode 37 svojich návrhov, z toho vyplýva, že jednému a tomu istému subjektu možno udeliť viacero povolení pre príľahlé oblasti.
- 44 Okrem toho treba konštatovať, že pokiaľ ide o otázku, či smernica 94/22 ukladá, aby bol výkon činností vyhľadávania, prieskumu a ťažby uhľovodíkov obmedzený na jedinou oblasť pre daný subjekt, táto smernica nestanovuje žiadne obmedzenie, pokiaľ ide o počet povolení a/alebo počet subjektov, ktorým možno vydať povolenia.
- 45 Členskému štátu však prináleží dbať na to, aby každá žiadosť o povolenie na ťažbu podliehala postupom a požiadavkám stanoveným v článku 3 smernice 94/22, s výhradou výnimky stanovenej v odseku 4 tohto článku, a aby v tomto rámci boli dodržané požiadavky transparentnosti a zákazu diskriminácie, keďže tieto zásady majú osobitný význam na dosiahnutie cieľa sledovaného pravidlami verejného obstarávania, ktorý spočíva v zabezpečení rovnakého prístupu k trhu pre všetky dotknuté subjekty, ako uviedol generálny advokát v bode 51 svojich návrhov.

- 46 Preto je potrebné zabezpečiť, aby vymedzenie geografických oblastí, ako aj pravidlá týkajúce sa postupov a spôsobov udeľovania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov boli spôsobilé zabezpečiť transparentnosť, ako aj nediskriminačný prístup k činnostiam vyhľadávania, prieskumu a ťažby uhľovodíkov a ich výkon za podmienok, ktoré podporujú čo najväčšiu hospodársku súťaž v tomto odvetví, a tým podporiť čo najlepšie spôsoby vyhľadávania, prieskumu a ťažby zdrojov členských štátov a posilniť integráciu vnútorného trhu s energiou.
- 47 V prejednávanej veci treba uviesť, že pokiaľ talianska právna úprava stanovuje, že oblasť, na ktorú sa vzťahuje povolenie na prieskum uhľovodíkov, musí byť spôsobilá umožniť účelné vedenie prieskumného programu bez toho, aby sa mohla prekročiť rozloha 750 km², tento rozsah treba považovať za spôsobilý zaručiť čo najlepší výkon činností tak z technického, ako aj hospodárskeho hľadiska, ako to vyžaduje článok 4 písm. a) smernice 94/22.
- 48 Ak však právna úprava tohto členského štátu pripúšťa, aby ten istý subjekt požiadal o viacero povolení bez toho, aby bol obmedzený ich počet, treba sa ubezpečiť, aby plocha pokrytá týmito povoleniami, posudzovanými spoločne, umožňovala tiež zaručiť čo najlepší výkon činností tak z technického, ako aj hospodárskeho hľadiska, a aby vzhľadom na výlučné práva spojené s takýmito povoleniami nebola spôsobilá ohroziť dosiahnutie cieľov sledovaných smernicou 94/22, ktoré boli pripomenuté v bode 46 tohto rozsudku.
- 49 Treba ešte dodať, že ako bolo uvedené v bode 27 tohto rozsudku, napadnuté dekréty boli prijaté v rámci konania o posúdení vplyvov projektov, ktoré sú predmetom žiadostí o prieskum, na životné prostredie. V tejto súvislosti zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že vymedzenie geografických oblastí, na ktorých možno uskutočňovať vyhľadávanie, prieskum a ťažbu, upravené v článku 6 ods. 2 zákona č. 9/1991, sa týka tak postupu vydávania povolenia na prieskum, ako aj postupu posudzovania vplyvov výskumných projektov na životné prostredie, a že cieľom správneho konania dotknutého vo veci samej je najmä ochrana záujmov týkajúcich sa ochrany životného prostredia.
- 50 V tejto súvislosti vnútroštátny súd spresnil, že technika, ktorú použila Global Petroleum na vyhľadávanie uhľovodíkov, spočívajúca v použití generátora vzduchu stlačeného pod vysokým tlakom s názvom „air gun“ na vytvorenie seizmických vln, ktoré prichádzajú do styku s morským dnom, môže byť škodlivá pre morskú faunu a že z tohto dôvodu je potrebné podrobiť tieto projekty posúdeniu vplyvov na životné prostredie podľa smernice EIA.
- 51 Aj keď sa teda prejudiciálna otázka týka výkladu smernice 94/22, treba na účely poskytnutia úplnej odpovede vnútroštátnemu súdu preskúmať aj to, či je možnosť udeliť tomu istému subjektu viacero povolení pre príslušné oblasti, ktoré spoločne pokrývajú väčšiu rozlohu, ako je tá, ktorú vnútroštátny zákonodarca považuje za spôsobilú umožniť účelné vedenie prieskumného programu, v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi zo smernice EIA.
- 52 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa tejto poslednej uvedenej smernice sa zohľadnenie kumulatívneho účinku projektov, ako sú tie, o ktoré ide v prejednávanej veci, môže ukázať ako nevyhnutné na to, aby sa zabránilo obchádzaniu právnej úpravy Únie rozdelením projektov, ktoré ako celok môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. marca 2013, Salzburger Flughafen, C-244/12, EU:C:2013:203, bod 37 a citovanú judikatúru, ako aj zo 14. januára 2016, Komisia/Bulharsko, C-141/14, EU:C:2016:8, bod 95).

- 53 Ako uviedla Európska komisia, v prejednávanej veci príslušným vnútroštátnym orgánom prislúcha, aby zohľadnila všetky environmentálne dôsledky vyplývajúce z časového a priestorového ohraničenia oblastí, na ktoré sa vzťahujú povolenia na prieskum uhľovodíkov.
- 54 Preto treba konštatovať, že ak talianska právna úprava pripúšťa, aby ten istý subjekt požiadal o viacero povolení na prieskum uhľovodíkov bez obmedzenia ich počtu, treba v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie uskutočneného v súlade s článkom 4 ods. 2 a 3 smernice EIA posúdiť aj kumulovaný vplyv projektov, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie.
- 55 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, treba na položenú otázku odpovedať tak, že smernica 94/22 a článok 4 ods. 2 a 3 smernice EIA sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje hornú hranicu rozlohy oblasti, na ktorú sa vzťahuje povolenie na prieskum uhľovodíkov, ale nezakazuje udeliť tomu istému subjektu viacero povolení pre príslušné oblasti, ktoré spoločne pokrývajú plochu presahujúcu túto hranicu, pod podmienkou, že takéto udelenie je spôsobilé zaručiť čo najlepší výkon dotknutých prieskumných činností tak z technického, ako aj hospodárskeho hľadiska, ako aj dosiahnutie cieľov sledovaných smernicou 94/22. V rámci tohto posudzovania vplyvov na životné prostredie treba tiež posúdiť kumulovaný vplyv projektov, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie, predložených týmto subjektom v jeho žiadostiach o vydanie povolení na prieskum uhľovodíkov.

O trovách

- 56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Smernica 94/22/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 1994 o podmienkach udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov a článok 4 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje hornú hranicu rozlohy oblasti, na ktorú sa vzťahuje povolenie na prieskum uhľovodíkov, ale nezakazuje udeliť tomu istému subjektu viacero povolení pre príslušné oblasti, ktoré spoločne pokrývajú plochu presahujúcu túto hranicu, pod podmienkou, že takéto udelenie je spôsobilé zaručiť čo najlepší výkon dotknutých prieskumných činností tak z technického, ako aj hospodárskeho hľadiska, ako aj dosiahnutie cieľov sledovaných smernicou 94/22. V rámci tohto posudzovania vplyvov na životné prostredie treba tiež posúdiť kumulovaný vplyv projektov, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie, predložených týmto subjektom v jeho žiadostiach o vydanie povolení na prieskum uhľovodíkov.

Podpisy